

DATA BÁZA INIS A SLOVENSKÉ NÁRODNÉ CENTRUM INIS MINULOSŤ, SÚČASNÝ STAV A BUDÚCNOSŤ

Jozef Kuruc*

Katedra jadrovej chémie, Prírodovedecká fakulta, Univerzita Komenského

Mlynská dolina CH-1, 842 15 Bratislava

kuruc@fns.uniba.sk

Abstract

Database INIS and INIS National Centre of the Slovak Republic. Past, present and future

Author in this paper deals with the history, present and future of the International Nuclear Information System (INIS). The INIS is the world leading information system on the peaceful uses of nuclear energy. The INIS is operated by the International Atomic Energy Agency (IAEA) in collaboration with 117 Member States and 23 co-operating international organisations. The collection of inputs and the dissemination of outputs to users are decentralised. Data processing and output production are centralised in the INIS Secretariat. This is very comprehensive coverage and effective method of handling information on different languages. In the INIS database there are more than 2.8 million items and among them 700 000 non-conventional literature (scientific reports, dissertations, brochures and patents). The INIS databases can be obtained from Local INIS centre, through Internet and by prescription. In this paper in detail the information that can be obtained from INIS database and how that can be done in Slovakia is discussed. The second part deals with the work and history of the INIS National Centre of the Slovak Republic.

Descriptors: INIS; DATABASE MANAGEMENT; INFORMATION RETRIEVAL;
INTERNATIONAL COOPERATION; UJD; IAEA; HISTORICAL
ASPECTS; SLOVAKIA; STATISTICAL DATA

* Kooperujúca adresa: OMEGA INFO, Vyšehradská 33, 85106 Bratislava, Slovak Republic, e-mail: info@omegainfo.sk, URL: <http://www.omegainfo.sk/>

Úvod

INIS je hlavný informačný systém o mierovom využívaní jadrovej energie. Akronym INIS pochádza z názvu *International Nuclear Information System*. Databázu INIS spravuje Medzinárodná agentúra pre atómovú energiu (MAAE)¹ vo Viedni v spolupráci s jej členskými štátmi a kooperujúcimi medzinárodnými organizáciami (pozri Prílohu 1).

INIS poskytuje komplexný informačný referenčný servis o literatúre v oblasti jadrových vied a jadrovej technológie. INIS spracúva väčšinu svetovej vedeckej a technickej literatúry, ktorá spadá do predmetu záujmu. Záujmová oblasť bola vyvinutá ako odpoveď na informačné požiadavky medzinárodnej komunity v oblasti záujmov a aktivít MAAE pokrývajúcich mierové využitie jadrových vied a technológií.

Oblasti záujmu INIS

Jadrová energia, vrátane

Jadrové inžinierstvo a inštrumentácia

Štiepne reaktory

Jadrovo-palivový cyklus

Jadrová bezpečnosť

Materiály zaujímavé z hľadiska jadra

Environmentálne aspekty (jadrových a nejadrových zdrojov)

Ekonomické aspekty (jadrových a nejadrových zdrojov)

Záruky, Nerozširovanie atómových zbraní

Aplikácie jadrových vied, vrátane

Výroba izotopov a radiačných zdrojov

Priemyselné aplikácie izotopov a zdrojov žiarenia

Rádioizotopy a žiarenie vo vedách o Zemi

Rádioizotopy a žiarenie v poľnohospodárstve, biológii a medicíne

Radiačná ochrana

Jadrové aspekty fyziky, vrátane

Fyzika plazmy a fúzia jadier

Kondenzovaná hmota

¹ **International Atomic Energy Agency (IAEA)**, <http://www.iaea.org/>. IAEA je autonómna medzinárodná organizácia v rámci Organizácie spojených národov (OSN), <http://www.un.org/>.

Atómová a molekulová fyzika
Jadrová fyzika
Fyzika elementárnych častíc
Klasická a kvantová mechanika

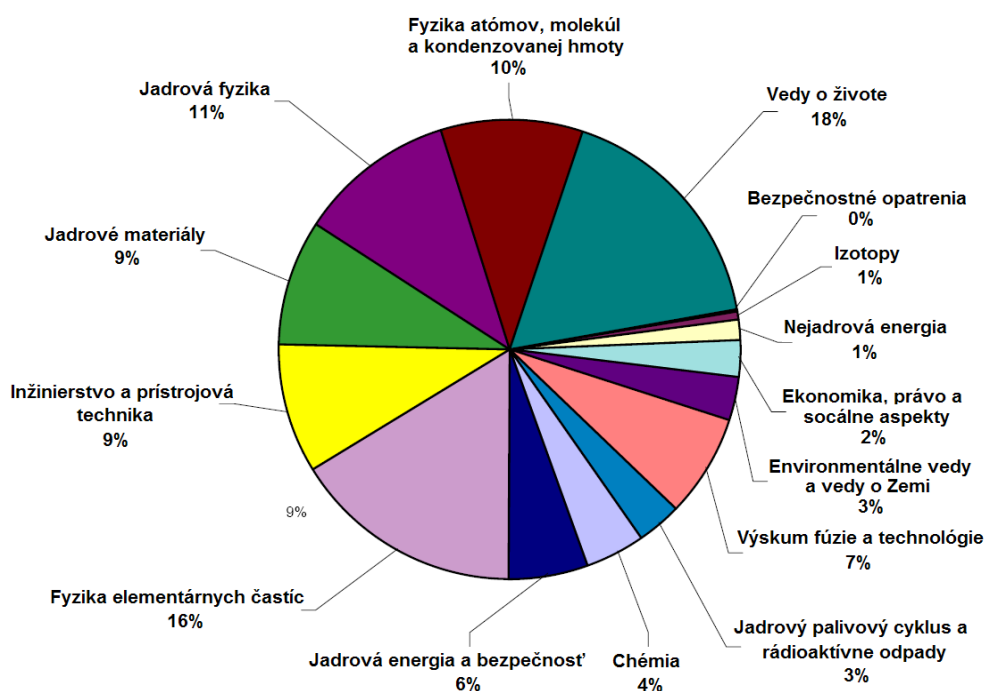
Jadrové aspekty chémie, vrátane

Rádiochémia
Radičná chémia
Jadrová chémia
Nukleárne analytické metódy

Legislatívne aspekty

Legislatívne aspekty mierového využívania jadrovej energie.

Databáza INIS pokrýva širokú oblasť vedy a techniky v rôznych oblastiach záujmov IAEA a aktivít v jadrových vedách, technológiách, nejadrových spôsobov výroby energie jako aj environmentálnych a ekonomických aspektov, vo vedách o živote, životnom prostredí a o Zemi:

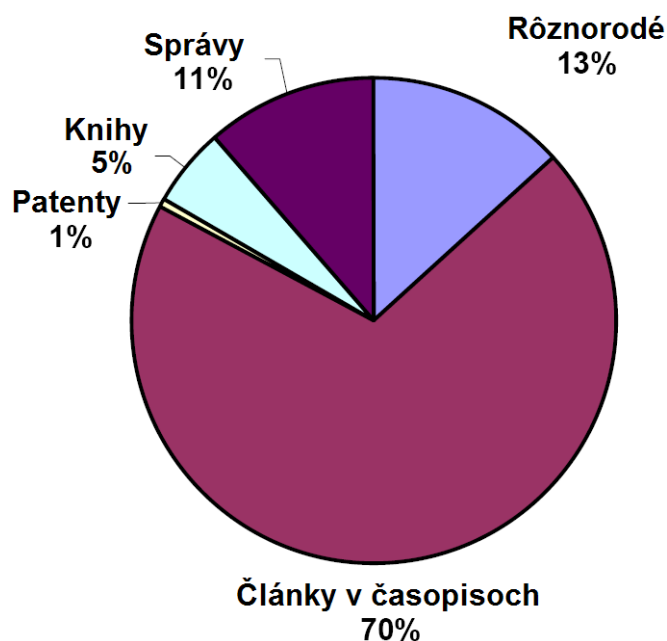
Obr. 1. Vstupy do databázy INIS podľa oblastí záujmu, Vol. 35 (2004)
celkový počet záznamov 106 886.²

² INIS PROGRESS AND ACTIVITY REPORT 2004. Vienna: IAEA, 2004. L2-TM-27177.32/1. p. 17.
<http://inis-china.atominform.com.cn/inis/INIS%E5%B9%B4%E6%8A%A52004.pdf>

Zoznam INIS zahŕňa názvy všetkých časopisov, ktoré obsahujú články odoslané národnými centrami INIS v čase publikovania.³ Zoznam, ktorý je publikovaný ročne, v súčasnosti obsahuje:

- 13 231 titulov časopisov
- 2 125 pravidelne sledovaných časopisov,⁴
- 555 kľúčových časopisov identifikovaných členmi INIS.⁵

Podiel jednotlivých typov literatúry zahrnutej do databázy INIS (v r. 2004) je zobrazený na obr. 2.

Obr. 2. Vstupy do databázy INIS Database podľa typu literatúry, Vol. 35 (2004) — celkový počet záznamov 106 886.²

Je potrebné zdôrazniť, že databáza INIS v súčasnosti pokrýva nielen jadrové odbory, ale aj environmentálne a ekonomické aspekty aj nejadrových spôsobov výroby a využívania energie. Významné je taktiež pokrytie informácií v oblasti biológie, medicíny, biochémie a chémie, v poľnohospodárstve a potravinárstve.

³ The INIS Authority List for Journal Titles, (IAEA-INIS-11 (Rev. 32), April 2006). http://www-pub.iaea.org/MTCD/publications/PDF/INIS11-Rev32_web.pdf

⁴ <http://www-pub.iaea.org/MTCD/publications/PubDetails.asp?pubId=7514>

⁵ <http://www.iaea.org/OurWork/ST/NE/inisnkm/inis/docs/inis11Feb06-555k>

História INIS

Počiatky INIS začínajú v r. 1965, kedy experti IAEA prišli k záveru, že k naplneniu poslania IAEA ohľadne zabezpečenia výmeny informácie z jadrovej oblasti medzi jej členmi, vyzvala konzultantov zo ZSSR a USA vypracovať schému pre medzinárodný informačný systém, ktorý by adekvátne pokrýval narastajúce množstvo literatúry o mierovom využití jadrovej energie.

Konzultanti navrhli vytvoriť kooperujúci decentralizovaný systém, ktorý bude slúžiť informačným požiadavkám jednotlivých štátov na rôznych úrovniach vývoja s rôznym pozadím a tradíciami v metódach a technikách spracovania informácie.

Konzultanti navrhli IAEA a členským štátom zorganizovať niekoľko diskusných stretnutí expertov, kde vypracovali detailný systém činnosti INIS. Vo februári 1969 Rada guvernérov IAEA schválila ustanovenie INIS. Prvý výstupný produkt – tlačená verzia *INIS Atomindex* a asociované magnetické pásky do počítača boli vydané v apríli 1970.

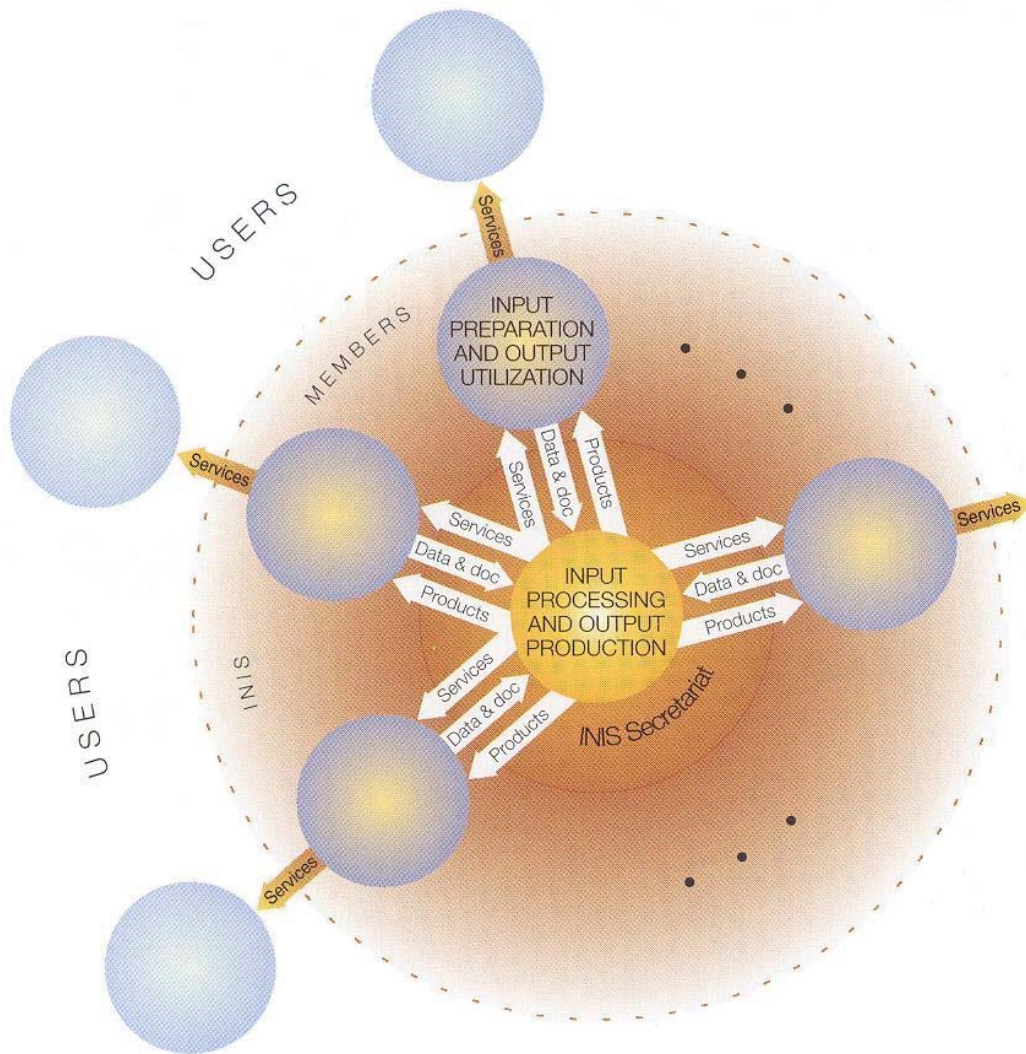
Od založenia INISu, kľúčom k úspechu bolo uznanie toho, že v najlepšom záujme národných centier členských štátov, kooperujúcich medzinárodných organizácií a hostiteľov INIS je plné využívanie výstupných produktov INIS a ich adekvátnu distribúciu medzi vedcami a inžiniermi.

Základom filozofie INISu je medzinárodná spolupráca. INIS je prvý medzinárodný informačný systém, v ktorom obidva procesy, zber vstupov i ich šírenie sú decentralizované. Iba spracovanie dát a výstupná produkcia sú centralizované v Sekretariáte INIS. Tento decentralizovaný prístup ku zabezpečeniu vstupov a výstupu bol zvolený zámerne, pretože umožňuje komplexné pokrytie literatúry z jadrových oblastí, efektívnejšiu metódu spracovania informácie v rôznych jazykoch a najpriateľnejšie služby pre užívateľov informácie. Filozofia činnosti INIS je na obr. č. 3.

Úspešnosť zvolenej filozofie INIS možno dokumentovať nasledovnými údajmi:

- v roku 2006 bolo spracovaných **122 412** záznamov (o 5 % viac, ako v predchádzajúcom roku), vrátane **27 921** záznamov nekonvenčnej literatúry (NCL);⁶
- celkový počet záznamov v databáze INIS je **2 778 427** (ku koncu r. 2006);
- celkový počet vedeckých správ, brožúr, dizertácií, patentov a pod. (NCL) prevyšuje **700 000** dokumentov na mikrofišoch a v elektronickej forme na CD;
- celosvetové využívanie výstupnej produkcie INIS.

⁶ INIS Database 2006: Highest-Ever Annual Input, http://www.iaea.org/inisnkm/news/news_8.htm

Obr. 3. Základnou črtou činnosti INIS je spoliehanie sa na decentralizáciu ako filozofie organizovania činnosti celého informačného systému⁷ (reprodukované so súhlasom INIS, IAEA).

Členstvo v INIS je otvorené pre štáty, ktoré sú členmi Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu (IAEA), pre organizácie OSN a pre medzinárodné a medzištátne organizácie, ktoré majú vzťahy s IAEA. V roku 1969 Generálny riaditeľ IAEA vyzval pripojiť sa všetkých potenciálnych členov systému INIS. V súčasnosti INIS má **117** členských štátov a **23** medzinárodných organizácií (ich zoznam pozri v Prílohe A).⁸ Každý členský štát reprezentuje v Systéme národný koordinátor (styčný úradník), Slovenskú republiku dlhoročne zastupuje pán Karol Janko (v súčasnosti podpredseda Úradu jadrového dozoru SR, na obrázku č. 2 vpravo), alebo výkonný riaditeľ medzinárodnej organizácie.

⁷ Prevzaté z: *Presenting INIS*. IAEA, Vienna, 2001, 2003.

⁸ **INIS Liaison Officers' Contact List**,
<http://www.iaea.org/inisnkm/membercontacts/mcontacts.html#BM001>

Obr. 4. Národní predstavitelia INIS počas Zhromaždenie členských štátov INIS (Otawa, Canada)⁷ (reprodukované so súhlasom INIS, IAEA)

Národní predstavitelia zohrávajú v INISE kľúčovú úlohu pri zabezpečovaní zberu a spracovania primárnych vedeckých a technických informácií, zabezpečení kooperácie medzi jednotlivými členskými štátmi a INIS Centrom, ako aj pri rozširovaní a využívaní produktov INIS.

V decentralizovanej filozofii členovia INIS zodpovedajú za:

- výber relevantnej jadrovej informácie (a informácií v ďalších aspektoch INIS), produkovanej v rámci ich krajín alebo medzinárodnej organizácie;
- príprava vstupov do databázy INIS podľa pravidiel INIS a ich dodanie do IAEA;
- odoslanie kópií (originálov alebo v digitalizovanej forme) plných textov literatúry (NCL), ktorá nie je bežne dostupná cez obvyklé komerčné kanály;⁹

⁹ *Poznámka:* Literatúru registrovanú v databázach INIS možno rozdeliť do dvoch kategórií: tzv. *konvenčnú* a tzv. *nekonvenčnú*. *Konvenčná literatúra* je tá, ktorá je komerčne dostupná cez normálne distribučné kanály (predajne kníh, vydavateľia a knižnice). *Nekonvenčná literatúra (NCL)* pokrýva všetky iné formy literatúry, vrátane vedeckých a technických správ, konferenčných materiálov, dizertácií a iných kvalifikačných materiálov, ktoré sú publikované nekomerčne.

- poskytovanie informačných služieb INIS a produktov užívateľom v rámci danej krajiny alebo medzinárodnej organizácie. Každá členská organizácia môže bezplatne dostávať dve sady databázy INIS na CD a jednu sadu INIS NCL na CD.

Každý členský štát alebo členská medzinárodná organizácia má presne deklarované práva, privilégiá a povinnosti.¹⁰ Databáza INIS je len jednou z viacerých databáz, ktoré sú pod gesciou IAEA.¹¹

Súčasný stav INIS

INIS v súčasnosti produkuje 3 databázy:

1. Databáza **INIS on CD**: pôvodne bola od r. 1970 rozširovaná na magnetických páskach a v tlačenej verzii ako *Atomindex*, v rámci ČSSR, resp. ČSFR bola spracovávaná v národnom stredisku v Ústave jaderných informací v Zbraslave pri Prahe, od r. 1993 sa poskytuje na CD (na týchto nosičoch je dostupná od r. 1970). V súčasnosti sa aktualizuje mesačne; vhodnejšia je pre retrospektívnu rešerš;
2. Databáza **INIS NCL on CD**: (pôvodne bola od r. 1970 rozširovaná na mikrofišiac (v rámci ČSSR bola archivovaná v národnom stredisku v Ústave jaderných informací v Zbraslave (ÚJI) pri Prahe, kde je komerčne dostupná aj v súčasnosti),¹² od r. 1993 sa už poskytuje iba na CD). Je to unikátna zbierka vyše 700 000 plnotextových dokumentov v 63 jazykoch, vrátane dokumentov, ktoré nikde inde nie sú dostupné.

- ❖ **Služby doručenia dokumentov**: v súčasnosti [61 národných INIS Centier](#) poskytuje plné texty dokumentov INIS NCL používateľom w ich vlastných krajinách. Požiadavky na správy, ktoré vznikli po r. 1997 (počínajúc Vol. 28) je potrebné odoslať národnému koordinátorovi INIS Liaison Officer, prípadne na adresu, ktorá je uvedená v aktuálnom zozname.¹³
- ❖ Kópie NCL z mikrofiší pre správy publikované pred r. 1997 je možné objednať v ÚJI, Zbraslav,⁶ alebo priamo v INIS Centre.¹⁴ Požiadavky zo štátov, v ktorých nie je služba doručenia dokumentov možno odoslať priamo do [INIS & NKM Section](#).

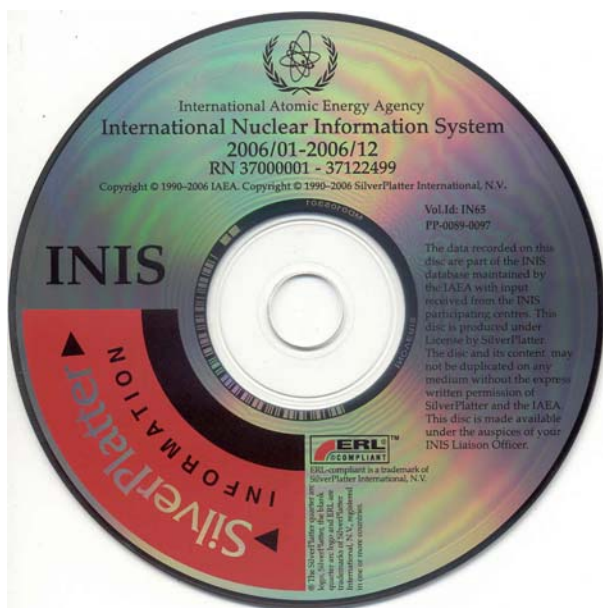
¹⁰ **INIS Members' Rights, Privileges and Responsibilities.** <http://www.iaea.org/inisnkm/inis/docs/memberrights.pdf>

¹¹ **Databases and Information Services.** <http://www.iaea.org/DataCenter/datasystems.html>

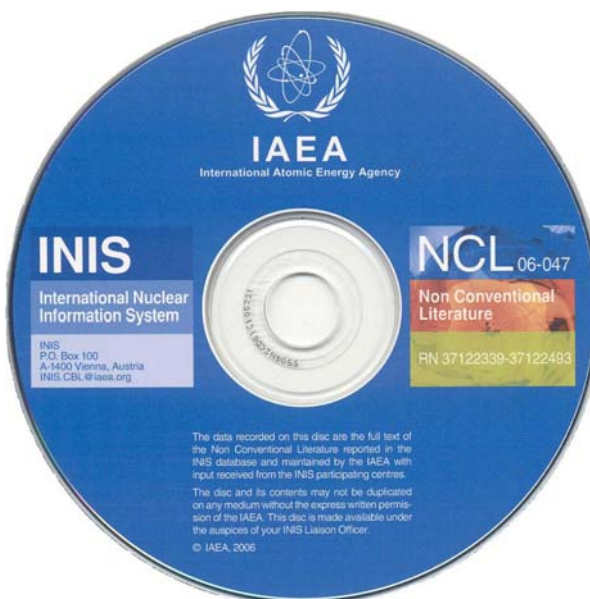
¹² **Ústav jaderných informací Zbraslav, a.s., Informační služby.** <http://www.uji.cz/informacni.htm>

¹³ **Document Delivery Services:** http://www.iaea.org/inisnkm/inis/products/dd_srv.htm

¹⁴ **Enquiries on INIS non-conventional literature (NCL), NCL Document Delivery Services,** INISNCL@iaea.org

Obr. 5. Kópia optického disku CD
s databázou INIS on CD.

Obr. 6. Kópia optického disku CD
s databázou INIS NCL on CD.

3. Databáza **INIS NCL on Internet**: od r. 1998 je dostupná na Internete (ukážku výstupu pozri na obr. 7). Obsahom je (takmer) identická s databázou **INIS on CD**. Jej výhodou je dostupnosť (platená služba) a týždenné aktualizovanie. Vhodnejšia je pre priebežnú rešerš. Skúšobná (obmedzená) verzia je voľne dostupná.¹⁵ Pre užívateľov bola vydaná užívateľská príručka.¹⁶

Databáza INIS je prístupná iba predplatiteľom a v súčasnosti má 1,3 milióna autorizovaných užívateľov.¹⁷ INIS je súčasťou nasledujúcich klastrov fajlov databáz, prevádzkovaných FIZ Krasruhe: [AEROTECH](#), [ALLBIB](#), [AUTHORS](#), [CORPSOURCE](#), [ELECTRICAL](#), [ENGINEERING](#), [ENVIRONMENT](#), [FUELS](#), [GEOSCIENCE](#), [GOVREGS](#), [HEALTH](#), [MATERIALS](#), [PHYSICS](#), a [TOXICOLOGY](#).

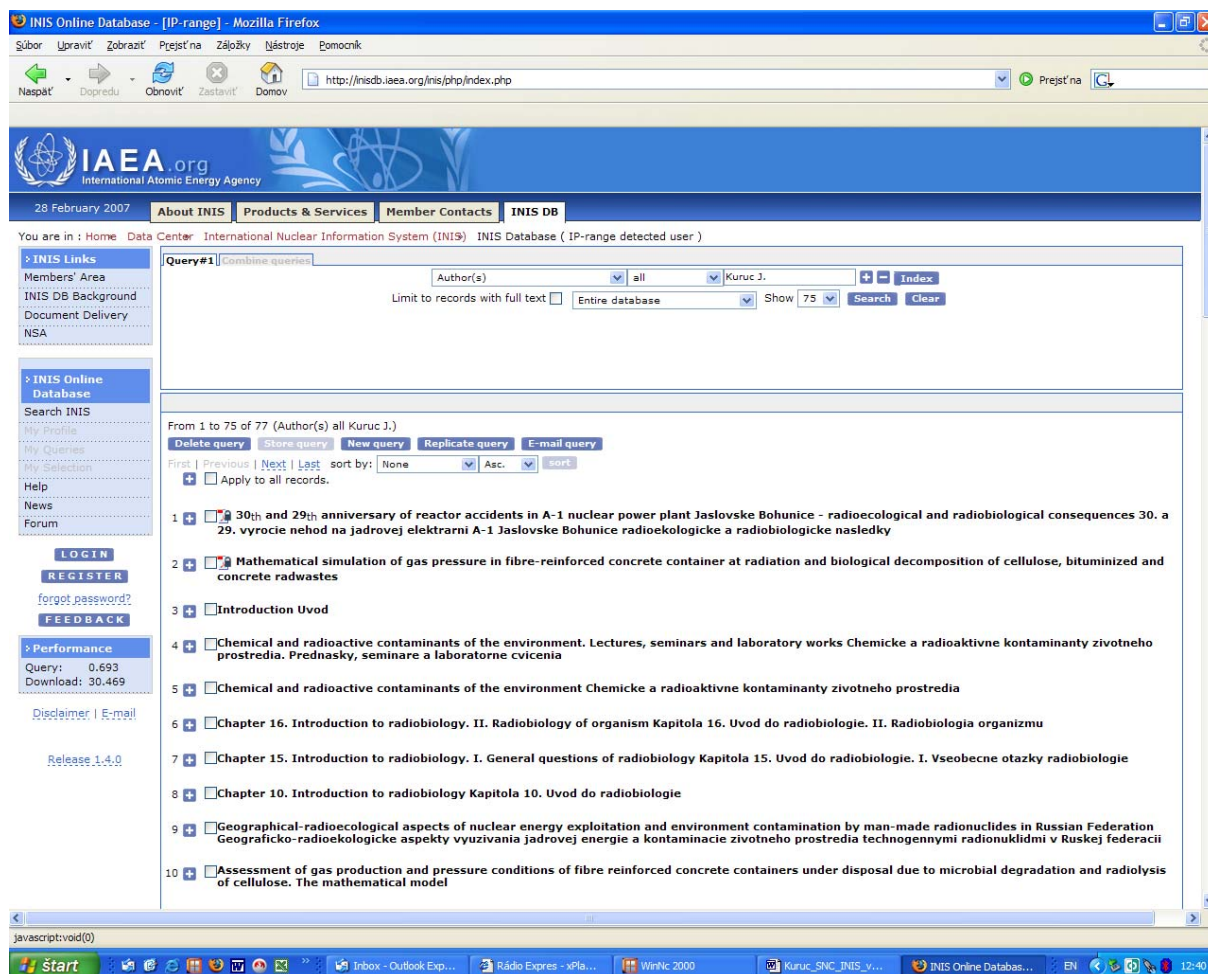
¹⁵ Try Out the INIS Database. <http://www.iaea.org/inisnkm/inis/free-registration.htm>

¹⁶ INIS: Manual for Online Retrieval from the INIS Database on the Internet. *INIS Reference Series No. 24*. IAEA-INIS-24, 80 pp.; 60 figures; IAEA, Vienna, 2000, ISBN 92-0-103200-5, English. <http://www-pub.iaea.org/MTCD/publications/PubDetails.asp?pubId=6211>

¹⁷ About INIS. <http://www.iaea.org/inisnkm/inis/aboutinis/overview.htm>

<HTML> INIS Database (Export Page)									
Title	Determination of plutonium-239,240 in environmental samples from surroundings of the atomic power station Jaslovske Bohunice. Determination of plutonium in Manivier and Dudvah river								
Author(s)	Matel , L.; Rajec, P.; Mikulaj, V.; Svec, A.; Roskopfova, O. (Comenius Univ., Bratislava (Slovakia). Dept. of Nuclear Chemistry); Drahosova, L. (Research Inst. of Nuclear Power Station Jaslovske Bohunice (Slovakia))								
Source	<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="background-color: #cccccc; padding: 2px 5px; font-weight: normal;">TYPE</td> <td style="padding: 2px 5px;">Journal Article (Conference) SIS '93: 5. International conference on the separation of ionic solutes. Stara Lesna (Slovakia). 27 Sep - 10 Oct 1993</td> </tr> <tr> <td style="background-color: #cccccc; padding: 2px 5px; font-weight: normal;">JR</td> <td style="padding: 2px 5px;">Journal of Radioanalytical and Nuclear Chemistry</td> </tr> <tr> <td style="background-color: #cccccc; padding: 2px 5px; font-weight: normal;">IS</td> <td style="padding: 2px 5px;">ISSN 0236-5731; CODEN JRNCDM</td> </tr> <tr> <td style="background-color: #cccccc; padding: 2px 5px;"></td> <td style="padding: 2px 5px;">(Sep 1994). v. 183(1). p. 167-170</td> </tr> </table>	TYPE	Journal Article (Conference) SIS '93: 5. International conference on the separation of ionic solutes. Stara Lesna (Slovakia). 27 Sep - 10 Oct 1993	JR	Journal of Radioanalytical and Nuclear Chemistry	IS	ISSN 0236-5731; CODEN JRNCDM		(Sep 1994). v. 183(1). p. 167-170
TYPE	Journal Article (Conference) SIS '93: 5. International conference on the separation of ionic solutes. Stara Lesna (Slovakia). 27 Sep - 10 Oct 1993								
JR	Journal of Radioanalytical and Nuclear Chemistry								
IS	ISSN 0236-5731; CODEN JRNCDM								
	(Sep 1994). v. 183(1). p. 167-170								
Abstract	Specific activity of $^{239,240}\text{Pu}$ in contaminated soils from the bank of Manivier channel was determined to be in the range of 5-40 Bq x kg ⁻¹ and for soils from the bank of Dudvah river 0.6-8 Bq x kg ⁻¹ . The ratio of $^{239,240}\text{Pu}/^{137}\text{Cs}$ found in the samples is about 1×10^{-4} , which is very close to the ratio found in the pulp of high activity concentrate in the collecting tank of nuclear power plants (NPP). (author) 2 refs. 2 figs. 1 tab								
Descriptor(s)	<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="background-color: #cccccc; padding: 2px 5px; font-weight: normal;">DEI</td> <td style="padding: 2px 5px;">cesium 137; isotope ratio; nuclear power plants; plutonium isotopes; radiometric analysis; sampling; sediments; slovakia; soils</td> </tr> <tr> <td style="background-color: #cccccc; padding: 2px 5px; font-weight: normal;">DEC</td> <td style="padding: 2px 5px;">beta decay radioisotopes; beta-minus decay radioisotopes; cesium isotopes; chemical analysis; eastern europe; europe; intermediate mass nuclei; isotopes; nuclear facilities; nuclei; odd-even nuclei; power plants; quantitative chemical analysis; radioisotopes; thermal power plants; years living radioisotopes</td> </tr> </table>	DEI	cesium 137; isotope ratio; nuclear power plants; plutonium isotopes; radiometric analysis; sampling; sediments; slovakia; soils	DEC	beta decay radioisotopes; beta-minus decay radioisotopes; cesium isotopes; chemical analysis; eastern europe; europe; intermediate mass nuclei; isotopes; nuclear facilities; nuclei; odd-even nuclei; power plants; quantitative chemical analysis; radioisotopes; thermal power plants; years living radioisotopes				
DEI	cesium 137; isotope ratio; nuclear power plants; plutonium isotopes; radiometric analysis; sampling; sediments; slovakia; soils								
DEC	beta decay radioisotopes; beta-minus decay radioisotopes; cesium isotopes; chemical analysis; eastern europe; europe; intermediate mass nuclei; isotopes; nuclear facilities; nuclei; odd-even nuclei; power plants; quantitative chemical analysis; radioisotopes; thermal power plants; years living radioisotopes								
Year	1994								
Language	English								
Country	Hungary								
Subject	Radioactive Materials - Monitoring and Transport B3110; C5221								
Reference Number	26010186								
Volume/Issue	2604								

Obr. 7. Výstup z databázy INIS on Web (staršia verzia do r. 2006).

Obr. 8. Výstup z databázy INIS on Internet (nová verzia do r. 2007). Vzhľad stránky so zoznamom nájdených relevantných prác. Po kliknutí na znak „+“ vľavo od práce sa táto položka rozvinie so všetkými detailami (pozri obr. 9).

Predchádzajúca verzia (pozri obr. 7) bola pomerne nepružná, prehľadávanie v jednotlivých záznamoch bolo veľmi zdĺhavé.

Nová verzia INIS on Internet je oveľa pružnejšia (priateľskejšia voči užívateľovi). Už pri dotaze sa možno navoliť zobrazovanie 10, 20, 50 alebo 75 položiek a užívateľ si môže zvoliť rozbalenie všetkých položiek naraz, potom ihneď vidí kompletne záznamy položiek. Naopak, nepotrebné je možné minimalizovať kliknutím na znak „-“. V niektorých prípadoch je prístup k plnému textu (vo formáte PDF).

V rámci Intranetu v IAEA je umožnený priamy prístup z tejto web stránky do NCL literatúry (aspoň do niektorých), bohužiaľ, pre ostatných užívateľov priamy prístup do databázy INIS NCL ešte nie je sprístupnený.

Obr. 9. Výstup z databázy INIS on Internet (nová verzia do r. 2007).

Súčasťou databázy INIS je aj multijazyčný **The INIS Multilingual Thesaurus**¹⁸ – je to hlavný nástroj pre opis jadrových (a príbuzných) informácií a vedomostí v štrukturovanej forme, ktorý asistuje pri príprave vstupov do databázy a v multijazyčnom a sémantickom vyhľadávaní informácií. *INIS Multilingual Thesaurus* sa dopĺňa priebežne (niektoré nevyužívané deskriptory sú naopak eliminované), v súčasnosti obsahuje vyše 20 000 deskriptorov.

Jednotlivé etapy vývoja INIS sú uvedené na web stránke IAEA.¹⁹ Významnou etapou v rozvoji databázy INIS bolo zjednotenie deskriptorov systému INIS a jej prepojenie s databázou **Energy Technology Data Exchange (ETDE)**.^{20,21} Spoločný tezaurus obsahuje 20953 platných deskriptorov a 8600 zrušených termínov, naposledy bol schválený v decembri

¹⁸ **INIS: Thesaurus**, IAEA-INIS-13 (Rev. 35). IAEA, Vienna, 1966.

¹⁹ **INIS Over the Years**. <http://www.iaea.org/inisnkm/inis/aboutinis/history.htm>

²⁰ **Joint INIS/ETDE Thesaurus**. <http://www-pub.iaea.org/MTCD/publications/PubDetails.asp?pubId=7078>

²¹ **Joint Thesaurus Part I (A-L) and Part II (M-Z) ETDE/INIS Joint Reference Series No. 1 (Rev. 1)**. 1162 pp.; IAEA, Vienna; April 2004, ISBN 92-0-105604-4, English. http://www-pub.iaea.org/MTCD/publications/PDF/JRS1r1_web.pdf

2003. Kategórie databázy INIS/ETDEA a opis oblasti záujmu opisuje *Subject Categories and Scope Descriptions*.²²

Okrem týchto databáz INIS Center spravuje aj databázu *Nuclear Knowledge Management - Annotated Web Directory*,²³ ktorá obsahuje; *Subject index*, kde je veľký počet odkazov na Internetové stránky bibliografických databáz; On-line časopisov, reportov, preprintov; vedeckých a technických dát; Internet Directory a zdroje; výskumné ústavy a laboratóriá; Univerzity; civilné jadrové zariadenia a príslušenstvo; zdravotníctvo a bezpečnostné aspekty; environmentálne aspekty; vývoj v oblasti energií; jadrové dozorné orgány a vládne organizácie, zákony a predpisy; Nevládne a medzivládne organizácie; Poskytovatelia služieb v jadrovej oblasti; Jadrové vstupné brány, edukačné miesta, novinky, konferencia; Obecné, novinky, médiá²⁴, *Country Index*²⁵ a *Alphabetical Index of Acronyms*,²⁶ *Contents of iaea.org*,²⁷ a *Sites of International and Multinational Organisations*.²⁸ Autor vyslovuje potešenie, že idea vytvorenia podobnej databázy internetových odkazov, ktorú navrhol v r. 1999 bola realizovaná v praxi²⁹ (v tom čase ešte nebolo technicky možné realizovať ideu na domácom pracovisku).

Novinky v INIS Online Database

Dňa 9.10.2006) národní koordinátori INIS boli informovaní,³⁰ že v spolupráci USA národným centrom INIS bol vyvinutý vyhľadávací-zobrazovací interfejs Nuclear Science Abstracts (NSA) v databáze Energy Citations Database (ECD). Prístup do tohoto interfejsu je dostupný priamo z databázy *INIS Database on the Internet* kliknutím na "NSA" na ľavej strane web-stránky (vstup umožnený iba z *INIS Database on the Internet*).³¹ NSA umožňuje užívateľom vyhľadávať záznamy v databáze NSA priamo bez oprávnenia užívateľa na vyhľadávanie cez plný prístup do ECD.

²² **Subject Categories and Scope Descriptions.** *ETDE/INIS Joint Reference Series No. 2.* IAEA-ETDE/INIS-2, 105 pp.; 2002, ISBN 92-0-112902-5. <http://www-pub.iaea.org/MTCD/publications/PubDetails.asp?pubId=6193>

²³ **Nuclear Knowledge Management - Annotated Web Directory.** <http://www.iaea.org/inis/ws/>

²⁴ **Nuclear Knowledge Management: Main Subject Index.** <http://www.iaea.org/inis/ws/subjects/index.html>

²⁵ **Nuclear Knowledge Management - Index of Countries.** <http://www.iaea.org/inis/ws/countries/index.html>

²⁶ **Nuclear Knowledge Management - Index of Acronyms.** http://www.iaea.org/inis/ws/acronyms/letter_a.html

²⁷ **Nuclear Knowledge Management - Selected Web Sites of the IAEA.** <http://www.iaea.org/inis/ws/subjects/iaea.html>

²⁸ **Nuclear Knowledge Management - Sites of International and Multinational Organisations.** <http://www.iaea.org/inis/ws/countries/international.html>

²⁹ **Kuruc, J.:** *INTERNET and information about nuclear sciences. The World Wide Web Virtual Library: Nuclear Sciences.* In: 51. Zjazd chemických spoločností. Nitra, 6.-9. September 1999. Zborník príspevkov. Časť 2. Uher, Michal - Beneš, Petr - Kuruc, Jozef. a i. (Eds.). Bratislava, Slovenská technická univerzita, 1999 - s. F-PO6 - ISBN 80-227-1250-7

³⁰ **New on the INIS Online Database.** <http://inisdb.iaea.org/inis/php/index.php>

³¹ **Nuclear Science Abstracts (NSA)** <http://www.osti.gov/inisnsaview/>

V súčasnosti vyhľadávací-zobrazovací interfejs NSA obsahuje vyše 829 000 položiek z NSA tlačených dielov. Viac ako 172 000 z nich má digitalizované abstrakty avyššie 500 má plné skenované texty v elektronickej forme. Tieto počty sa budú neustále zvyšovať.

Plnotextové vyhľadávanie

Od 19.9.2006 je umožnené plnotextové vyhľadávanie v obsahu databázy *INIS Online DB* v dokumentoch s celými textami v PDF súboroch tak ako v iných poliach databázy INIS. Tieto polia sa nazývajú "Text" a môžu sa používať v spojení s inými poliami databázy v Booleanovom vyhľadávaní. Všetky nové pridávané záznamy s PDF obsahom schopným k vyhľadávaniu budú pravidelne indexované, avšak staré PDF súbory zatiaľ neboli takto spracované.

Obsah PDF súborov nebude zobrazovaný automaticky na výslednej stránke. Na jeho prečítanie je potrebné stiahnuť si PDF dokument. Prístup k určitým PDF súborom môže byť limitovaný. V niektorých prípadoch PDF bude prístupný, ale ten, kto ho vytvoril, môže chrániť súbor a neumožní jeho vytlačenie. INIS Centrum nemôže extrahovať a indexovať obsah týchto súborov.

Databáza *INIS Online DB* umožňuje prístup do obsahu PDF dokumentov v rôznych jazykoch. Iba anglický jazyk a redukovaná sada prekódovaných jazykov sú automaticky indexované. Detaily si možno prečítať v Diskusnom Fóre INIS Online DB.³²

Slovenské národné centrum INIS

Slovenské národné centrum INIS (SNC INIS) vzniklo v r. 1993 krátko po vzniku Slovenskej republiky a po vzniku Úradu jadrového dozoru Slovenskej republiky (ÚJD SR), ktorý je partnerskou organizáciou pre IAEA. Do pôsobnosti ÚJD SR patrí aj zabezpečovanie činnosti INIS v Slovenskej republiky.

Krátko po vzniku ÚJD SR sa pracovníkom Katedry jadrovej chémie Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského (KJCH PRIF UK) v spolupráci národným koordinátorom INIS v SR s pánom Jankom a INIS Centrom podarilo v novembri 1995 zorganizovať **Prvý INIS seminár**, na ktorom pán Zsolt Stanik (pracovník INIS Centra) prezentoval databázu INIS.

³² [The INIS Online DB Discussion Forum. http://inisdesk.iaea.org/forum/default.asp?INISOnlineDB.1.82.0](http://inisdesk.iaea.org/forum/default.asp?INISOnlineDB.1.82.0)

Následne vďaka iniciatíve P. Rajeca Katedra jadrovej chémie PRIF UK dokúpila k terminálu (nachádzajúcim sa v Chemickej knižnici PRIF UK) CD-ROMku a pevný disk, čo umožnilo provizórne prevádzkovať INIS, pričom národný koordinátor INIS v SR pán Janko poskytol jednu sadu databázy INIS on CD. Toto provizórne technické vybavenie umožnilo realizovať rešerše v databáze INIS priamo v Chemickej knižnici (dovtedy to bolo možné v SR realizovať iba prostredníctvom *Centra vedeckotechnických informácií*, Bratislava, kde zabezpečovali spojenie cez modem s FIZ Karlsruhe, ktoré realizuje rešerše v databázach *STN International* a *STN Easy*;³³ na rozsiahlejšie rešerše to pre nás nebola vhodná forma - platená služba, 1 DM za abstrakt, so zľavou 8 Sk). Súčasne to umožnilo zaradiť databázu INIS do výuky počas seminárov *Chemická informatika*³⁴ (ako v r. 1997 počas Regionálneho semináru vo Vilniuse predstavitelia INIS Centra konštatovali, že Katedra jadrovej chémie PRIF UK bol prvá vo svete, kde databáza INIS sa dostala do univerzitného programu výuky).³⁵

V septembri 1996 bola vytvorená *Rada INIS SR* ako poradný orgán pri ÚJD SR s 5 členmi (Karol Janko (ÚJD SR), Ján Štefánik (VÚJE, a.s.), Pavol Rajec a Jozef Kuruc (KJCH PRIF UK) a Zsolt Stanik (IAEA, Viedeň). Hlavnou úlohou Rady INIS SR pri ÚJD SR bolo organizovanie manažmentu informácií v oblasti jadrových vied v Slovenskej republike.

Dňa 4. decembra 1966 sa uskutočnil **Druhý seminár INIS** s témou *Predmet INIS systému a databáz používaných v IAEA*. Prednášal opäť pán Zsolt Stanik (IAEA, Viedeň). Zúčastnilo sa ho okolo 30 študentov, pedagogických a vedeckých pracovníkov z rôznych univerzít a fakúlt. Boli prezentované systém INIS on CD ako aj databáza s plnými textami. Cez Internet bola taktiež predstavená web stránka IAEA.

Dňa 10 novembra 1988 sa uskutočnil **Tretí seminár INIS** na tému *Databázy INIS on CD a INIS NCL on CD*. Ako aj predchádzajúce dva semináre, aj tento bol realizovaný na KJCH PRIF UK. Zúčastnilo sa ho 40 vedeckých a pedagogických pracovníkov univerzít a Slovenskej akadémie vied ako aj študenti.

V roku 1998 bol podaný návrh a v r. 1999-2000 bol zahájený medzinárodný technický kooperačný projekt (SLR/1999/001/RQ, *Upgrading Slovak National INIS Centre*) medzi IAEA, ÚJD a SR PRIF UK, cieľom ktorého bolo dobudovanie Slovenského národného centra INIS. V rámci tohoto projektu sa štyria pracovníci – členovia Rady INIS pri ÚJD SR zúčastnili na týždňovom vedeckom pobyte v INIS Centre vo Viedni a týždňových vedeckých pobytov v Národných centrách okolitých štátov (P. Rajec v Budapešti v Maďarskom národnom centre

³³ **STN International, FIZ Karlsruhe**, <http://www.stn-international.de/stndatabases/databases/inis.html>

³⁴ **Chemická informatika, sylaby**: <http://www.fns.uniba.sk/~kuruc/CHEMINFOSyl07.htm>

³⁵ **Prirodovedecká fakulta Univerzity Komenského, Bratislava**, Zoznam predmetov 2005-2006: http://www.fns.uniba.sk/prifuk/studium/2005_2006/program.php

INIS, J. Štefánik v Prahe v Českom národnom centre INIS a J. Kuruc vo Varšave v Poľskom národnom centre INIS, kde sa detailne oboznámili s organizáciou práce týchto národných centier INIS.

Počas jesene 1999 v rámci projektu (SLR/1999/001/RQ) IAEA dodala 4 personálne počítače, vežu AXIS umožňujúcu vloženie až 16 CD, skener s podávačom HP ScanJet ADF (Obr. 8) a laserovú tlačiareň HP LaserJet 1100 (okrem toho laptop a projektor, ktoré ostali na ÚJD SR). Z tejto zostavy bol vytvorený Intranet, všetky počítače boli zapojené do fakultnej siete zabezpečujúcej pripojenie k Internetu (Obr. 12). Rešerš v databáze INIS on CD zabezpečuje softvér WinSPIRS, celý systém pracuje pod OS Windows NT. Hodnota celého projektu SLR/1999/001/RQ bola 48 180 dolárov USA, z nich asi 5 000 sa nerealizovali (pôvodne mala byť ešte zakúpená digitálna kopírka).

Štvrtý seminár INIS na tému *Zahájenie činnosti detašovaného pracoviska Slovenského národného centra INIS a súčasné služby informačného systému INIS* sa uskutočnil 7.12.1999 na Katedre jadrovej chémie.

Piaty seminár INIS na tému *Zahájenie činnosti detašovaného pracoviska Slovenského národného centra INIS a súčasné služby informačného systému INIS* sa uskutočnil 16.12.1999 vo VÚJE, a.s. v Trnave. Zúčastnili sa ho vedeckí a technickí pracovníci VÚJE, a.s., jadrových elektrární V-1 a V-2 Jaslovské Bohunice a JE Mochovce a z iných pracovísk.

Tieto propagačné aktivity SNC INIS iniciovali zakúpenie databázy INIS on CD ďalšími dvomi pracoviskami v SR (medzi nimi VÚJE, a.s.).³⁶

³⁶ Citácia 3, s. 30.

Obr. 10 a 11. Počítačová zostava Detašovaného pracoviska SNC INIS v Chemickej študovni Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského: hore – server (vpravo), skener a systém AXIS (vľavo), dole – otvorený systém AXIS, umožňuje súčasné umiestnenie až 16 CD-ROM.

Obr. 12. Tri pracovné stanice Detašovaného pracoviska SNC INIS v Chemickej študovni Ústrednej knižnice Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského.

Oficiálne bola zahájená činnosť *Detašovaného pracoviska Slovenského národného centra INIS* dňa 28. februára 2000 (Obr. 13), kedy bola podpísaná zmluva o spolupráci pri jeho zabezpečení medzi Úradom jadrového dozoru SR a PRIF UK. Detašované pracovisko SNC INIS sa nachádza v priestoroch Chemickej študovne Ústrednej knižnice PRIF UK (Bratislava, Mlynská dolina CH-1). Jeho prevádzku zabezpečujú pracovníci Chemickej študovne (v súčasnosti Katarína Bedečová a Ľuboš Cabanek), Pavol Rajec a J. Kuruc (predtým aj Ľudmila Kušťárová, Erika Bekeniová, Milada Dydová, Andrea Jablonická a Ildikó Takácsová).

Obr. 13. Podpis *Dohody o spolupráci pri zabezpečovaní činnosti Národného centra INIS* medzi ÚJD SR (č. VEDA 93/2000, zo dňa 28.2.2000) a Prírodovedeckou fakultou Univerzity Komenského (predseda ÚJD SR Miroslav Lipár, vľavo dolu a dekan fakulty Doc. RNDr. Ferák Vladimír CSc., vpravo dolu). Z oficiálneho zahájenia činnosti Detašovaného pracoviska SNC INIS 28. februára 2000.³⁷

Od r. 1997 INIS Centrum poskytuje databázu INIS NCL on CD výlučne len na CD. Po dobudovaní *Detašovaného pracoviska SNC INIS* v priestoroch Chemickej študovne Ústrednej knižnice PRIF UK vďaka pochopeniu ÚJD SR dostáva toto pracovisko pravidelne túto databázu (k dispozícii je celá databáza INIS NCL on CD od r. 1997). Ročne to predstavuje sadu 30 až 50 CD, v r. 2006 prekročil celkový počet vydaných CD s databázou INIS NCL 300 kusov. Zrejme je to jedna z najhodnotnejších častí Chemickej študovne Ústrednej knižnice PRIF UK (celkove je to viac ako 230 GB informácií). Prácu s databázou INIS NCL on CD zabezpečuje softvér INISIR (obidve databázy sú bezplatne dostupné pre všetkých záujemcov zo SR, avšak iba prezenčne).

³⁷ *Report on activities of Nuclear Regulatory Authority of the Slovak Republic and safety of nuclear installations in the Slovak Republic in 2000; Správa o výsledkoch činnosti Úradu jadrového dozoru Slovenskej republiky a bezpečnosti jadrových zariadení v Slovenskej republike za rok 2000.* Bratislava, Úrad jadrového dozoru SR, 2000. s.25.

Obr. 14. Externá pracovníčka
Detašovaného pracoviska SNC INIS
Katarína Bedečová.

Okrem vyššie uvedených vedeckých pobytov pracovníkov zabezpečujúcich činnosť SNC INIS J. Kuruc sa zúčastnil dvoch „INIS Training“ seminárov,^{38,39} na ktorých predniesol správy o činnosti SNC INIS.^{40,41}

³⁸ *Regional Training Seminar on Nuclear Information Management*. Vilnius, Lithuania, from 1 to 12 September 1997.

³⁹ *Regional Training Seminar on Input Preparation and Product Utilization*, INIS, IAEA, Vienna, from 2 to 6 June 2003.

⁴⁰ **Kuruc, J.:** *Report on current status of INIS in Slovak Republic*. Regional Training Seminar on Nuclear Information Management. Vilnius, Lithuania, from 1 to 12 September 1997.

⁴¹ **Kuruc, J.:** *Report on current status of INIS in the Slovak Republic, 2003*. Regional Training Seminar on Input Preparation and Product Utilization, INIS, IAEA, Vienna, from 2 to 6 June 2003.

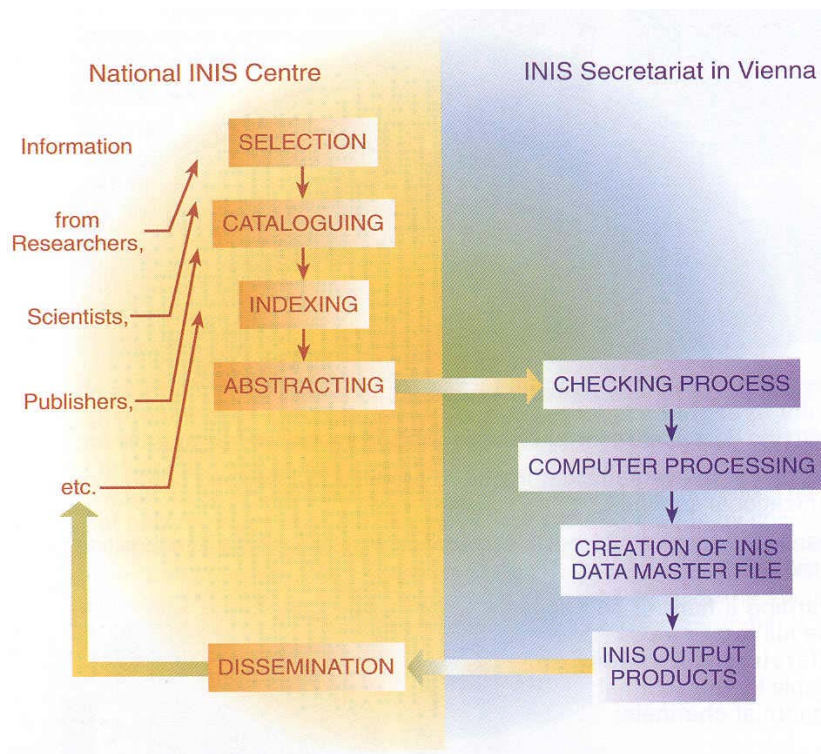
Obr. 15. Spoločná fotografia účastníkov *Regional Training Seminar on Nuclear Information Management*. Viľnius, Litva, 1.-12. septembra 1997.

Obr. 16. Spoločná fotografia účastníkov *Regional Training Seminar on Input Preparation and Product Utilization*, IAEA, Viedeň, 2.-6. júna 2003

Súčasťou SNC INIS sú aj činnosti ohľadne prípravy vstupov do databázy INIS za SR a propagáciu INIS v SR. Tieto služby na základe zmlúv o dielo od r. 1996 zabezpečuje J. Kuruc (firma OMEGA INFO). V r. 1997 prebehlo výberové konanie, v ktorom bola vybraná OMEGA INFO. Vstupy sú pripravované v spolupráci s RNDr. Jánom Štefánikom (dnes už bývalým pracovníkom VÚJE, a.s. Trnava). Príprava vstupov zahŕňa nasledovné dielčie procesy:

- sledovanie odbornej literatúry vydanaj na území SR, vrátane výskumných správ, dizertácií a taktiež zborníkov z medzinárodných konferencií konaných na území SR, pokiaľ sú zborníky vydané tiež na území SR;
- výber pôvodných dokumentov spadajúcich do databázy INIS a ich zaradenie do kategórie INIS;
- spracovanie záznamy do štruktúry vstupu podľa požiadaviek INIS IAEA (na tento účel sa využíva špeciálny program WinFIBRE);
- príprava abstraktu v angličtine;
- výber zodpovedajúcich deskriptorov;
- priradenie zodpovedajúceho kódu kategórie INIS a typ záznamu pre každý vstup;
- vecná a formálna kontrola spracovaných záznamov;
- vypracovanie počítačového súboru (súborov) zahrňujúceho vypracované a skontrolované vstupy za daný kalendárny mesiac (resp. za dané časové obdobie);
- kopírovanie nekonvenčnej literatúry, opatrenie titulnej strany dokumenty čiarovým kódom resp. vyhotovenie súboru (kópia práce NCL) vo formáte PDF;
- odovzdanie súboru a kópií NCL národnému koordinátorovi INIS, ktorý zabezpečí jeho odovzdanie do INIS Centra na ďalšie spracovanie (na odoslanie súboru je možné využiť aj e-mail, avšak ak sú to súbory s kópiami NCL, ich objem je príliš veľký na odoslanie cez e-mail, preto sa odovzdávajú na CD).

Obr. 17. Prehľad operácií pri spracovaní vstupov do databázy INIS (reprodukované so súhlasom INIS, IAEA).⁷

Do INIS Centra IAEA sú odosielané aj kópie plných textov nekonvenčnej literatúry, pričom jednotlivé dokumenty sú opatrené čiarovým kódom pripraveným pomocou softvéru BARCODE. V súčasnosti sa viac využívajú elektronické dokumenty, ak sú práce dostupné v PDF formáte, tak priamo tieto, prípadne skenované dokumenty sú vložené do Wordu a z nich sú pripravené súbory PDF (v INIS Centre dodatočne zabezpečia proces OCR pre tento dokument, aby to bol textový dokument).

V nasledujúcej tabuľke je celkový prehľad pripravených vstupov do databázy INIS a odovzdaných kópií NCL multimediálnych CD (za obdobie od r. 1996 do r. 2006).

Tabuľka 1. Prehľad počtu vstupov a kópií nekonvenčnej literatúry do databázy INIS pripravených v Slovenskej republike (firmou OMEGA INFO od r. 1996).

Rok	Počet odovzdaných vstupov podľa zmluvy o dielo s ÚJD SR						Vol.	Počet vstupov zaradených do databázy INIS	
	J. Kuruc		J. Štefánik		SR spolu			Podľa db INIS on Internet	
	Vstupy	Kópie NCL	Vstupy	Kópie NCL	Vstupy	Kópie NCL		SK	IAEA
1993	-	-	-	-	-	-	24 ^a	26	76 540
1994	-	-	17	0	17	0	25 ^b	80	77 023
1995	-	-	11	0	11	11	26 ^b	11	77 059
1996	180	0	9	0	189	0	27	41	80 501
1997	397	529	59	160	456	689	28	501	80 491
1998	388	1552	170	0	558	1552	29	514	67 833
1999	403	1488	70	0	473	1488	30	705	60 990
2000	390	3798	152	850	542	4648	31	543	64 591
2001	325	770 ^d	151	949	476	1717	32	432	69 110
2002	286	1204 ^e	91	440	377	1644	33	363	70 784
2003	442	1070 ^f	92	1393	534	2463	34	432	87 067
2004	283	1299 ^g	59	0	342	1299	35	358	105 719
2005	313	2125 ^h	112	428	425	2553	36	517	116 630 ^c
2006	429	1361 ⁱ	142	1098	571	2459	37	350	122 403
Spolu:^j	3407	15196	1107	5318	4514	20514	38	4873	1 156 741

^a Pripravil Ústav jaderných informací, 156 16 Praha-Zbraslav, Česká republika;

^b Pripravil VÚJE, a.s., Trnava; ^c podľa ⁴²; ^d vrátane 1 CD; 1 DVD;

^e vrátane 5 CD, 1 DVD; ^f vrátane 1 CD; 1 DVD; ^g vrátane 3 CD; ^h vrátane 2 CD;

ⁱ vrátane 5 CD, 1 DVD; ^j bez údajov za roky 1993-1995.

⁴² **Nuclear information and Knowledge.** News from the INIS and Nuclear Knowledge Management Section, No. 1, April 2006. Newsletter_INIS_NKM_march2006.pdf

Celkove teda Omega Info doteraz pripravila 4514 vstupov do databázy INIS a bolo odovzdaných 20 514 kópií NCL (okrem toho boli spracované materiály zo 17 CD-ROM a 4 DVD-ROM. Celkový možný počet odovzdaných vstupov a kópií NCL je limitovaný finančnými prostriedkami vyhradenými na tieto účely ÚJD SR. Prehľad počtu vstupov zaradených do databázy INIS za ČSSR, resp. ČSFR je v prílohe B.

Okrem spracovania vstupov do databázy INIS je možné dohodnúť aj vyhotovenie kópií z databázy INIS NCL on CD.⁴³

V priebehu týchto desiatich rokov J. Kuruc navrhol zaradiť do databázy INIS používanie niekoľkých nových deskriptorov (deskriptory sú spoločné pre databázy INIS aj ETDE), z nich boli postupne schválené nasledovné:

- **UJD**
- **VUJE**
- **SLOVAK CYCLOTRON CENTER**
- **MOCHOVCE RADIOACTIVE WASTE REPOSITORY**
- **VAH RIVER**
- **DUDVAH RIVER**
- **HRON RIVER**
- **MANIVIER CANAL**
- **BOHUNICE RADIOACTIVE WASTE PROCESSING CENTER**

Z ďalších navrhovaných deskriptorov bol schválený **ISS** (INTERNATIONAL SPACE STATION), zrejme návrh bol podaný aj inými stranami.

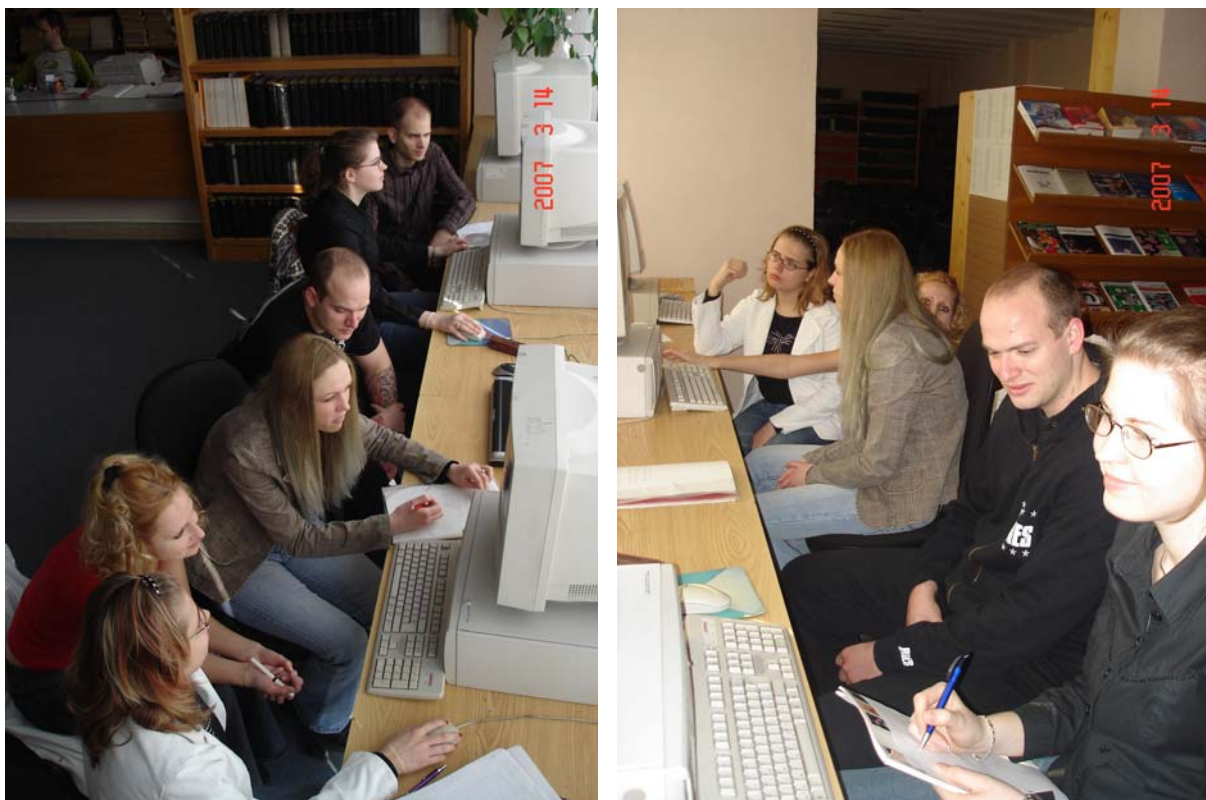
S prípadnými otázkami ohľadne využívania Detašovaného pracoviska SNC INIS možno sa obracať buď na pracovníkov Chemickej študovne Ústrednej knižnice PRIF UK, prípadne na zodpovedných pracovníkov P. Rajeca, alebo J. Kuruca.

Jednou z hlavných činností Detašovaného pracoviska SNC INIS sú pravidelné *Semináre INIS*, ktoré sú súčasťou seminárov *Chemická informatika* študijného programu bakalárskeho štúdia na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave, v študijnom odbore Chémia pre študentov so zameraním na jadrovú chémiu.⁴⁴ K Seminárom INIS dostávame priamu podporu zo strany INIS Centra formou propagačných materiálov, demo-verzií a umožnením priameho vstupu do databázy INIS on INTERNET počas seminárov.

⁴³ **Document Delivery Services of INIS: Slovak Republic:**

http://www.iaea.org/inisnkm/inis/products/dd_srv.htm?Slovak%20Republic&Slovak%20Republic#Slovak%20Republic

⁴⁴ **Prirodovedecka fakulta Univerzity Komenskeho, Bratislava**, Studijny program na sk. rok 2004 – 2005. N-CHJD-025, http://www.fns.uniba.sk/prifuk/studium/2004_05/program/program.php

Obr. 18 a 19. Študenti 3. ročníka Katedry jadrovej chémie Prif UK v Detašovanom pracovisku SNC INIS počas Seminára INIS (predmet *Chemická informatika*).

Autor privíta zaslanie návrhov na zaradenie publikovaných i nepublikovaných prác (výskumné správy, výročné správy, kvalifikačné práce, informačné materiály a pod.), resp. konferenčných a iných materiálov do databázy INIS.

Závery

Bohužiaľ, doteraz sa nepodarilo sa zrealizovať prísľub ÚJD SR poskytnúť časť literatúry, ktorú pravidelne dostáva od IAEA pre Detašované pracovisko SNC INIS.

Napriek snahe ÚJD SR o pravidelné finančné zabezpečenie prípravy vstupov do databázy INIS a jej prevádzkovanie v Detašovanom pracovisku SNC INIS sú tieto financie nedostatočné. Od roku 1997 sa cena jedného vstupu (napriek inflácii) nezmenila, celková suma prakticky tiež, čo neumožňuje spracovanie všetkých relevantných informácií, ktoré vznikajú na území SR. Odmeny pre pracovníkov, ktorí zabezpečujú činnosť Detašovaného pracoviska SNC INIS v priestoroch Chemickej študovne PRIF UK sú skôr symbolické.

Detašované pracovisko SNC INIS zabezpečuje bezplatný prístup do databáz INIS on CD i INIS NCL on CD pre všetkých záujemcov zo Slovenskej republiky (jedna z podmienok Zmluvy medzi ÚJD SR a PRIF UK).

V priestoroch Detašovaného pracoviska SNC INIS sa pravidelne konajú semináre v rámci *Chemickej informatiky* (KJCH PRIF UK), jednou z podmienok udelenia zápočtu (v súčasnosti získania kreditov) je, aby študent vykonal rešerš v databáze INIS. Taktiež sa tu konajú semináre pre študijné pobyty zahraničných pracovníkov, realizované v rámci medzinárodných projektov IAEA, okrem toho záujemcovia z celej Slovenskej republiky si môžu bezplatne vyhotoviť rešerš v databáze INIS a urobiť si kópie nekonvenčnej literatúry dostupnej v databáze INIS NCL (od r. 1997).

Napriek snahe, prísľubom a výzvam zo strany INIS IAEA sa pre študentov a pracovníkov KJCH PRIF UK doteraz nepodarilo zabezpečiť bezplatný prístup do databázy *INIS on Web* (INIS IAEA deklaruje bezplatný prístup do tejto databázy pre univerzity).

Počítače dodané v r. 1999 v rámci vybudovania Detašovaného pracoviska SNC INIS fyzicky i morálne zastarali. V súčasnosti už jeden PC je nefunkčný, problémy sú s pripojením zostávajúci dvoch PC k hlavnému PC, ktorý funguje ako server. Systém AXIS, ktorý umožňuje súčasné hľadanie na 15 CD-ROMoch je funkčný iba čiastočne (jeden menič CD s 5 CD-ROMami je už nefunkčný, obsadených databázou INIS on CD je všetkých 10 pozícií, ani jedna nie je už voľná).

Od národného koordinátora INIS p. K. Janka máme prísľub, že v r. 2007 bude zakúpený nový moderný počítač pre Detašované pracovisko SNC INIS.

Celkove je potrebné zdôrazniť, že poskytnutím abstraktov časopisov a predovšetkým kópií prác publikovaných v zborníkoch, kvalifikačné práce a rôznej inej nekonvenčnej literatúry (NCL) sa inak tieto veľmi ťažko prístupné práce stávajú dostupnými pre viac ako 1,3 milióna užívateľov databázy INIS v celom svete.

Pod'akovanie

Autor týmto ďakuje všetkým autorom a organizátorom rôznych vedeckých podujatí, vydavateľom rôznych materiálov, ktorí doteraz poskytli materiály pre zaradenie do databáz INIS a INIS NCL. Osobitná vďačnosť patrí podpore INIS Centra, IAEA nielen za zriadenie Detašovaného pracoviska SNC INIS na PRIF UK, ale aj za materiálnu podporu počas seminárov INIS a za poskytovanie bezplatného prístupu študentov do databázy INIS on INTERNET, ako aj Úradu jadrového dozoru SR, zvlášť národnému koordinátorovi INIS pánovi Karolovi Jankovi za jeho neustálu podporu činnosti SNC INIS.

Príloha A.

Zoznam štátov a medzinárodných organizácií - členov INIS⁴⁵

Členské štáty INIS (v angličtine):

1. ALBANIA
2. ALGERIA
3. ARGENTINA
4. ARMENIA
5. AUSTRALIA
6. AUSTRIA
7. AZERBAIJAN
8. BANGLADESH
9. BELARUS
10. BELGIUM
11. BOLIVIA
12. BOTSWANA, Republic of
13. BRAZIL
14. BULGARIA
15. BURKINA FASO
16. CAMEROON
17. CANADA
18. CENTRAL AFRICAN REPUBLIC
19. CHILE
20. CHINA, PEOPLE'S REPUBLIC
21. COLOMBIA
22. COSTA RICA
23. CROATIA
24. CUBA
25. CYPRUS
26. CZECH REPUBLIC
27. DEMOCRATIC REPUBLIC OF THE CONGO
28. DENMARK
29. ECUADOR
30. EGYPT
31. EL SALVADOR
32. ESTONIA
33. ETHIOPIA
34. FINLAND
35. FRANCE
36. GEORGIA
37. GERMANY
38. GHANA
39. GREECE
40. GUATEMALA
41. HAITI
42. HUNGARY
43. INDIA
44. INDONESIA
45. IRAN, ISLAMIC REPUBLIC OF
46. IRAQ
47. IRELAND
48. ISRAEL
49. ITALY
50. JAPAN
51. JORDAN
52. KAZAKHSTAN
53. KENYA
54. KOREA, REPUBLIC OF
55. KUWAIT

⁴⁵ INIS Liaison Officers' Contact List:
<http://www.iaea.org/inisnkm/membercontacts/mcontacts.html>

56. KYRGYZ REPUBLIC
57. LATVIA
58. LEBANON
59. LIBYAN ARAB JAMAHIRIYA,
THE GREAT SOCIALIST
PEOPLE'S
60. LITHUANIA
61. LUXEMBOURG, THE GRAND-
DUCHY OF
62. MADAGASCAR
63. MALAYSIA
64. MALI
65. MAURITIUS
66. MEXICO
67. MONGOLIA
68. MOROCCO
69. MYANMAR
70. NAMIBIA
71. NETHERLANDS
72. NEW ZEALAND
73. NICARAGUA
74. NIGER
75. NIGERIA
76. NORWAY
77. PAKISTAN
78. PANAMA
79. PARAGUAY
80. PERU
81. PHILIPPINES
82. POLAND
83. PORTUGAL
84. QATAR
85. REPUBLIC OF MOLDOVA
86. ROMANIA
87. RUSSIAN FEDERATION
88. SAUDI ARABIA
89. SENEGAL
90. SERBIA
91. SINGAPORE
92. SLOVAKIA (the Slovak Republic)
93. SLOVENIA
94. SOUTH AFRICA
95. SPAIN
96. SRI LANKA
97. SUDAN
98. SWEDEN
99. SWITZERLAND
100. SYRIAN ARAB REPUBLIC
101. TAJIKISTAN, REPUBLIC OF
102. THAILAND
103. THE FORMER YUGOSLAV
REP. OF MACEDONIA
104. TUNISIA
105. TURKEY
106. UGANDA
107. UKRAINE
108. UNITED ARAB EMIRATES
109. UNITED KINGDOM OF
GREAT BRITAIN AND
NORTHERN IRELAND (UK)
110. UNITED STATES OF
AMERICA (USA)
111. URUGUAY
112. UZBEKISTAN
113. VENEZUELA
114. VIETNAM
115. YEMEN
116. ZAMBIA

Medzinárodné organizácie – členovia INIS:

1. ARAB ATOMIC ENERGY AGENCY (AAEA)
2. BRAZILIAN-ARGENTINE AGENCY FOR ACCOUNTING AND CONTROL OF NUCLEAR MATERIALS (ABACC), WWW: <http://www.abacc.org>
3. PROVISIONAL TECHNICAL SECRETARIAT OF THE PREPARATORY COMMISSION FOR THE COMPREHENSIVE NUCLEAR-TEST-BAN TREATY ORGANIZATION (CTBTO), WWW: <http://www.ctbto.org>
4. EUROPEAN COMMISSION (EC), WWW: http://ec.europa.eu/index_en.htm
5. EUROPEAN ORGANIZATION FOR NUCLEAR RESEARCH (CERN), WWW: <http://www.cern.ch>
6. FOOD AND AGRICULTURE ORGANIZATION OF THE UNITED NATIONS (FAO), WWW: <http://www.fao.org>
7. INTERNATIONAL ATOMIC ENERGY AGENCY (IAEA), <http://www.iaea.org/inisnkm>
8. INTERNATIONAL CENTRE FOR SCIENTIFIC AND TECHNICAL INFORMATION (ICSTI)
9. INTERNATIONAL COMMISSION ON RADIOLOGICAL PROTECTION (ICRP), <http://www.icrp.org/>
10. INTERNATIONAL INSTITUTE FOR APPLIED SYSTEMS ANALYSIS (IIASA), WWW: <http://www.iiasa.ac.at/>
11. INTERNATIONAL ORGANIZATION FOR STANDARDIZATION (ISO), WWW: <http://www.iso.org/>
12. JOINT INSTITUTE FOR NUCLEAR RESEARCH (JINR), WWW: <http://www.jinr.ru/>
13. MIDDLE EASTERN RADIOISOTOPE CENTRE FOR THE ARAB COUNTRIES (MERRCAC), WWW: <http://www.merrcac.com/>
14. OECD/NUCLEAR ENERGY AGENCY (NEA), WWW: <http://www.nea.fr>
15. ORGANIZATION OF AFRICAN UNITY (OAU), WWW: <http://www.unido.org>
16. UNITED NATIONS SCIENTIFIC COMMITTEE ON THE EFFECTS OF ATOMIC RADIATION (UNSCEAR), <http://www.unscear.org/>
17. WORLD COUNCIL OF NUCLEAR WORKERS (WONUC), <http://www.wonuc.org/>

18. **WORLD ENERGY COUNCIL (WEC)**, <http://www.worldenergy.org/wec-geis/default.asp>
19. **WORLD HEALTH ORGANIZATION (WHO)**, WWW: <http://www.who.ch/>
20. **WORLD METEOROLOGICAL ORGANIZATION (WMO)**, WWW: <http://www.wmo.ch/>
21. **WORLD NUCLEAR ASSOCIATION (WNA)**, WWW: <http://www.world-nuclear.org/>
22. **WORLD NUCLEAR UNIVERSITY (WNU)**, WWW: <http://www.world-nuclear-university.org/>

Príloha B

Tab. 2. Prehľad počtu vstupov zaradených do databázy INIS za ČSSR, resp. ČSFR

Vol.	Rok	INIS on Internet ⁴⁶	
		Počet vstupov ČSSR/ČSFR	Počet vstupov, Databáza INIS
01	1970	83	3 955
02	1971	199	9 839
03	1972	403	20 740
04	1973	694	56 369
05	1974	691	63 432
06	1975	1 044	63 118
07	1976	944	60 402
08	1977	1 208	66 902
09	1978	1 070	70 756
10	1979	1 198	75 944
11	1980	1 148	76 569
12	1981	1 230	70 758
13	1982	1 169	72 537
14	1983	1 289	91 683
15	1984	1 021	73 208
16	1985	1 297	86 369
17	1986	1 295	89 771
18	1987	1 612	100 065
19	1988	1 382	106 980
20	1989	1 256	86 167
21	1990	1 383	95 564
22	1991	1 261	91 912
23	1992	957	88 946
24	1993	453	76 540
Spolu:		24 287	1 698 226

⁴⁶ Údaje podľa databázy *INIS on INTERNET*.